Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLAND, STEDEN- EN PLATTELANDSBELEID, SAMENLEVEN, INTEGRATIE EN INBURGERING, BESTUURSZAKEN, SOCIALE ECONOMIE EN ZEEVISSERIJ,

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: **- Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 11 juni 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap "agentschap Facilitair Bedrijf", wat betreft de uitbreiding van de mogelijkheid om als aankoopcentrale op te treden.**
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Naar aanleiding van de uitvoering van de beleidsnota 2024 – 2029 Bestuurszaken en Audit Vlaamse overheid wordt via voorliggend ontwerp van besluit het besluit van de Vlaamse Regering van 11 juni 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap "agentschap Facilitair Bedrijf" aangepast. De aanpassing betreft een uitbreiding van de instanties waarvoor Het Facilitair Bedrijf als aankoopcentrale kan optreden.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Deze nota heeft betrekking op het beleidsveld interne dienstverlening Vlaamse overheid, inhoudelijk structuurelement overheidsopdrachten. Aan de basis van deze nota ligt de beleidsdoelstelling om de lokale besturen, de instellingen met een publieke taak, de overheidsondernemingen, de gemeenschappelijke diensten en instellingen die zijn opgericht overeenkomstig art. 92 bis, §1 of art. 92 bis/1, §1 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 en de door de Vlaamse Gemeenschapscommissie erkende Brusselse gemeenschapscentra een portfolio van raamovereenkomsten aan te bieden waarop ze kunnen vertrouwen voor hun werking. Hiertoe stelt Het Facilitair Bedrijf gedurende de regeerperiode meer raamovereenkomsten structureel open voor deze instanties.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het wetgevingstechnisch- en taaladvies nr.2026-125 werd op 10 april 2026 verkregen.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 8 april 2026 verkregen.
Het akkoord Bestuurszaken werd op 28 mei 2026 verkregen.
Het begrotingsakkoord werd op 29 mei 2026 verkregen.
Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het advies 79.482/3 van de afdeling Wetgeving van de Raad van State van 30 juni 2026.

2. INHOUD

ALGEMENE TOELICHTING

1. Beleidsdoelstelling

Het voorliggend ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering geeft uitvoering aan het Regeerakkoord 2024-2029 en de Beleidsnota 2024-2029 Bestuurszaken en Audit Vlaamse overheid.
In het Regeerakkoord wordt inzake facility en vastgoed het volgende vermeld:

We voeren een kmo-vriendelijk, innovatief en duurzaam aankoopbeleid. Met betrekking tot voeding voert de Vlaamse overheid een aankoopbeleid om af te nemen van biologische en andere lokale producenten. Het ***gebruik van centrale raamovereenkomsten*** *blijft kosteloos voor de entiteiten van de Vlaamse overheid zelf, waaronder de EVA's. Voor* ***lokale besturen en organisaties in de periferie*** *die deze raamovereenkomsten vrijwillig gebruiken, zal een kostendekkende vergoeding worden aangerekend.*

Deze passage wordt verder geconcretiseerd in de beleidsnota 2024-2029 Bestuurszaken en Audit Vlaamse overheid waarin de doelstelling opgenomen is om meer raamovereenkomsten van de aankoopcentrale structureel open te stellen voor lokale besturen, bepaalde instellingen met publieke taak en overheidsondernemingen.

1.4 OD: Om de lokale besturen een portfolio van raamovereenkomsten aan te bieden waarop ze kunnen vertrouwen voor hun werking, stelt Het Facilitair Bedrijf gedurende de regeerperiode meer raamovereenkomsten structureel open voor lokale besturen, bepaalde instellingen met publieke taak en overheidsondernemingen.

Ik wil de lokale besturen in hun werking ondersteunen. Om dit te realiseren wil ik ***meer raamovereenkomsten van de aankoopcentrale structureel openstellen voor lokale besturen, bepaalde instellingen met publieke taak en overheidsondernemingen.*** *Ik laat mijn administratie onderzoeken waar de nood zit bij de lokale besturen en welke raamovereenkomsten meer structureel moeten worden opgezet.*

Het brengt met zich mee dat de aankoopcentrale investeert in bijkomend personeel. Om de investering haalbaar te maken vraag ik aan Het Facilitair Bedrijf om een kostendekkende vergoeding uit te werken voor lokale besturen, bepaalde instellingen met een publieke taak en overheidsondernemingen om af te nemen van de raamovereenkomsten van de aankoopcentrale van Het Facilitair Bedrijf. Hierdoor zorg ik voor efficiëntiewinst voor de lokale besturen.

Het Facilitair Bedrijf bakent het toepassingsgebied van haar raamovereenkomsten als aankoopcentrale af op basis van het besluit van de Vlaamse Regering van 11 juni 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap "agentschap Facilitair Bedrijf" (hierna genoemd "het oprichtingsbesluit"). Hierin worden de instanties waarvoor Het Facilitair Bedrijf als aankoopcentrale kan optreden in artikel 4, derde lid, 2° beperkt tot de Vlaamse overheid, de lokale overheden en de

Vlaamse Gemeenschapscommissie. Om de bovenstaande doelstelling te realiseren moet dit worden uitgebreid naar bepaalde instellingen met een publieke taak en overheidsondernemingen.

2. Concretisering doelgroep beleidsdoelstelling

In artikel 4, derde lid, 2° van het oprichtingsbesluit wordt bepaald voor welke instanties Het Facilitair Bedrijf overheidsopdrachten en raamovereenkomsten kan sluiten. Om de beleidsdoelstelling uit de beleidsnota verder te concretiseren en dus het klantenbereik van de aankoopcentrale te verruimen, moeten de instellingen met een publieke taak en overheidsondernemingen in dit artikel toegevoegd worden. Ook voor de lokale besturen en de Brusselse Gemeenschapscentra is een aanpassing nodig.

Voor de concretere invulling baseert Het Facilitair Bedrijf zich op het Bestuursdecreet van 7 december 2018 en op het Decreet Lokaal Bestuur van 22 december 2017.

Lokaal bestuur

Voor de invulling van het begrip lokaal bestuur, wordt de definitie van "lokale overheden" uit het Bestuursdecreet gecombineerd met bepaalde instanties die vallen onder het Decreet Lokaal Bestuur.

Het Bestuursdecreet definieert lokaal bestuur als volgt:
5° lokale overheden:
a) de gemeenten;
b) de districten;
c) de provincies;
d) de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;
e) de samenwerkingsvormen, vermeld in deel 3, titel 3, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur;
f) de interlokale onderwijsvereniging, vermeld in het decreet van 28 november 2008 betreffende de interlokale onderwijsvereniging (ILOV);
g) de welzijnsverenigingen, vermeld in deel 3, titel 4, hoofdstuk 2, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur;
h) de autonome verzorgingsinstellingen, vermeld in deel 3, titel 4, hoofdstuk 3, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur;
i) de verzelfstandigde agentschappen die opgericht zijn door een provincie of een gemeente;
j) de polders en de wateringen;
k) de besturen van de erkende kerk- of geloofsgemeenschappen van de erkende erediensten;

Het Decreet Lokaal Bestuur vermeldt de bovenstaande instanties en voegt daar in Deel 3, Titel 4 nog de volgende verenigingen en vennootschappen voor maatschappelijk welzijn aan toe:

HOOFDSTUK 4. Verenigingen van privaat recht met het oog op de gehele of gedeeltelijke exploitatie van een ziekenhuis of van ziekenhuisgebonden activiteiten: de ziekenhuisvereniging
HOOFDSTUK 5. De vereniging voor sociale dienstverlening of de vennootschap voor sociale dienstverlening
HOOFDSTUK 6. Verenigingen of vennootschappen van privaatrecht van woon- en zorgcentra: De woonzorgvereniging of de woonzorgvennootschap

Instellingen met een publieke taak

Instellingen met een publieke taak worden in het Bestuursdecreet als volgt gedefinieerd;

6° instellingen met een publieke taak: instellingen die niet behoren tot de Vlaamse overheid of tot een lokale overheid maar die voldoen aan al de volgende kenmerken:
a) ze zijn opgericht met het specifieke doel te voorzien in behoeften van algemeen belang die niet

van industriële of commerciële aard zijn;
b) ze bezitten rechtspersoonlijkheid;
c) 1) ofwel worden ze voor meer dan de helft gefinancierd door de Vlaamse overheid, een lokale overheid of een andere instelling met een publieke taak;
2) ofwel hebben de Vlaamse overheid, een lokale overheid of een andere instelling met een publieke taak meer dan de helft van de stemmen in de raad van bestuur;
3) ofwel staat hun beheer onder toezicht van de Vlaamse overheid, een lokale overheid of een andere instelling met een publieke taak;

Overheidsondernemingen

Overheidsondernemingen worden eveneens gedefinieerd in het Bestuursdecreet:

9° overheidsondernemingen: de ondernemingen die niet behoren tot de Vlaamse overheid of tot een lokale overheid en die niet beschouwd worden als een instelling met een publieke taak of een milieu-instantie, maar waarop de Vlaamse overheid, lokale overheden, instellingen met een publieke taak of milieu-instanties, direct of indirect, een overheersende invloed kunnen uitoefenen op grond van eigendom, financiële deelname of de voorschriften die op de onderneming van toepassing zijn. Er is een overheersende invloed in elk van de volgende gevallen:
a) de Vlaamse of lokale overheden bezitten direct of indirect de meerderheid van het geplaatste kapitaal van de onderneming;
b) de Vlaamse of lokale overheden beschikken direct of indirect over de meerderheid van de stemrechten, verbonden aan de aandelen die de onderneming uitgeeft;
c) de Vlaamse of lokale overheden kunnen direct of indirect meer dan de helft van de leden van het bestuurs-, het leidinggevend of het toezichthoudend orgaan van de onderneming aanwijzen.

Andere instanties vermeld in het oprichtingsbesluit

De Vlaamse Gemeenschapscommissie en de door haar erkende Brusselse gemeenschapscentra

De beleidsnota maakt geen expliciete melding van de Vlaamse Gemeenschapscommissie die nu ook al deel uitmaakt van het klantenbereik van de aankoopcentrale (art. 4, derde lid, 2° van het oprichtingsbesluit). Dit blijft ongewijzigd.

De door de Vlaamse Gemeenschapscommissie erkende Brusselse gemeenschapscentra worden toegevoegd aan het klantenbereik. Het gaat om de Brusselse Gemeenschapscentra die erkend zijn door de Vlaamse Gemeenschapscommissie overeenkomstig de verordening van de Vlaamse Gemeenschapscommissie nr. 12-05 van 29 november 2012 betreffende de organisatie van de Brusselse gemeenschapscentra. Deze organisaties zijn operationeel en logistiek nauw verweven met de Vlaamse Gemeenschapscommissie en ontplooien in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest Nederlandstalige activiteiten die ressorteren onder de gemeenschapsbevoegdheden.

Milieu-instanties

De beleidsnota maakt evenmin melding van de milieu-instanties, zoals bedoeld in art.I.3 Bestuursdecreet. Het gaat om natuurlijke personen, groeperingen van natuurlijke personen, rechtspersonen of groeperingen van rechtspersonen, die niet behoren tot de Vlaamse overheid of een lokale overheid, en die niet beschouwd worden als een instelling met een publieke taak als vermeld in art.I.3. 6° Bestuursdecreet, maar die voldoen aan cumulatieve voorwaarden. Het gaat om een restcategorie van instanties die een openbare dienst met betrekking tot het milieu uitoefenen onder toezicht van een overheid of een instelling met een publieke taak.

Slechts een beperkt deel van de instanties die onder art.I.3. 7° Bestuursdecreet vallen, voldoen ook aan de definitie van aanbestedende overheid, zoals opgenomen in art.2 1° van de Wet inzake

overheidsopdrachten van 17 juni 2016. Vanuit deze overweging worden deze instanties opgenomen in het oprichtingsbesluit.

Viapass

Tot slot voegt Het Facilitair Bedrijf aan haar oprichtingsbesluit ook de gemeenschappelijke diensten en instellingen die zijn opgericht overeenkomstig art. 92 bis, §1 of art. 92 bis/1, §1 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en waarvan de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest één van de medeoprichters is, toe. In de praktijk gaat het om Viapass, de interregionale entiteit belast met de organisatie van de kilometerheffing voor voertuigen van meer dan 3,5 ton voor goederenvervoer. Deze instantie werd in 2014 opgericht door een samenwerkingsakkoord tussen het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het Vlaamse Gewest draagt voor 54% bij aan de financiering van Viapass.

3. Uitwerking kostendekkende vergoeding

In de beleidsnota wordt het structureel openstellen van raamovereenkomsten voor lokale besturen, instellingen met een publieke taak en overheidsondernemingen gekoppeld aan een investering in bijkomend personeel door Het Facilitair Bedrijf. Deze investering zal gefinancierd worden door middel van een kostendekkende vergoeding die aangerekend zal worden aan de instanties die niet behoren tot de Vlaamse overheid (zoals gedefinieerd in art. I.3. 1° van het Bestuursdecreet van 7 december 2018). Het model voor deze kostendekkende vergoeding werd voorgelegd aan de Inspectie van Financiën en de bevoegde minister van begroting. Voor de inning van de kostendekkende vergoeding werd in art. 68 van het decreet Programmadecreet bij de begroting 2026 van 19 december 2025 een wijziging van het Fonds Personeelsleden met Verlof voor Opdracht opgenomen.

4. Samenvatting en voorstel van gewijzigd artikel

In het Regeerakkoord en de Beleidsnota wordt de beleidsdoelstelling opgenomen om meer raamovereenkomsten open te stellen naar lokale besturen, instellingen met een publieke taak en overheidsondernemingen. Om dit te realiseren past de aankoopcentrale van Het Facilitair Bedrijf haar klantenbereik aan.

In artikel 4, derde lid van het besluit van de Vlaamse regering van 11 juni 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap "agentschap Facilitair Bedrijf", het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse regering van 7 mei 2021, wordt punt 2° vervangen door wat volgt:

"2° overheidsopdrachten en raamovereenkomsten plaatsen voor werken, leveringen of diensten voor de instanties, vermeld in artikel I.3. 1° tot en met 7°, en 9° van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, de verenigingen en vennootschappen voor maatschappelijk welzijn, vermeld in deel 3, titel 4, hoofdstukken 4, 5 en 6 van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur, de gemeenschappelijke diensten en instellingen die zijn opgericht overeenkomstig artikel 92bis, §1, of artikel 92bis/1, §1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen mits akkoord van de andere participerende gewesten of gemeenschappen of de federale overheid, de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de enkel door haar erkende Brusselse gemeenschapscentra. Voor de instanties van de Vlaamse administratie, vermeld in artikel I.3, 2° a), b), c), d), f) en g), van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, treedt het agentschap als enige aankoopcentrale voor gangbare en gebruikelijke ondersteunende goederen en diensten op, onder meer binnen de thema's facility, ICT, personeel en organisatie. Met gangbare en gebruikelijke ondersteunende goederen en diensten worden goederen en diensten bedoeld die voor meerdere instanties bruikbaar zijn en niet gelinkt zijn aan de kerntaken van een instantie of beleidsdomein".

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State werd dit artikel gewijzigd ten opzichte van het artikel dat werd voorgelegd bij de principiële goedkeuring van het voorontwerp van wijzigingsbesluit:

- Voor de verenigingen en vennootschappen voor maatschappelijk welzijn wordt de toevoeging "waarin de gemeenten of het OCMW een participatie hebben" weggelaten.
- Er werd een verwijzing toegevoegd naar hoofdstukken 4, 5 en 6 van het Decreet Lokaal Bestuur.
- Voor de gemeenschappelijke diensten en instellingen die zijn opgericht overeenkomstig artikel 92bis, §1, of artikel 92bis/1, §1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen werd naast de andere participerende gewesten of gemeenschappen ook het akkoord van de federale overheid toegevoegd aangezien ook de federale overheid dergelijke samenwerkingsakkoorden kan sluiten.
- Uit de draagwijdte van het optreden als enige aankoopcentrale werden de privaatrechtelijk vormgegeven agentschappen weggelaten. De Raad van State geeft aan dat er geen bepaling is die de Vlaamse Regering machtigt om privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen de verplichting van de enige aankoopcentrale op te leggen.
- Om interpretatieproblemen te voorkomen, verduidelijken we in deze nota dat het begrip enige aankoopcentrale enkel inhoudt dat andere instanties van de Vlaamse administratie niet als aankoopcentrale kunnen optreden voor gangbare en gebruikelijke goederen en diensten. Dit begrip impliceert dus niet dat instanties van de Vlaamse administratie voor gangbare en gebruikelijke goederen en diensten enkel van de aankoopcentrale van Het Facilitair Bedrijf kunnen afnemen. Om die reden werd de formulering in de tweede zin van punt 2° licht aangepast, met name werd de zinsnede "is" de enige aankoopcentrale opnieuw vervangen door "treedt" als enige aankoopcentrale "op".
- De term "gangbare en gebruikelijke ondersteunende goederen en diensten" werd in de tekst verduidelijkt.

De Raad van State merkt in zijn slotopmerking op dat ook artikel 2, eerste lid, van het oprichtingsbesluit aanpassing behoeft, omdat het ontworpen artikel 4, derde lid, 2°, ook betrekking heeft op instanties die niet onder de huidige omschrijving van artikel 2 vallen. Het Facilitair Bedrijf erkent dat art. 4 hierdoor een ruimer klantenbereik kent, echter strikt beperkt tot haar activiteiten als aankoopcentrale. Het artikel 2 omschrijft in algemene termen en op een overkoepelend niveau de taakstelling van Het Facilitair Bedrijf, waardoor een wijziging zou raken aan verschillende van haar activiteiten. Gelet op de draagwijdte en het grote aantal betrokken diensten en personen van een dergelijke wijziging acht Het Facilitair Bedrijf het evenwel aangewezen om de precieze formulering daarvan eerst grondig te onderzoeken en af te stemmen, zodat deze bepaling duidelijk en niet voor misinterpretatie vatbaar is.

Bovendien is een wijziging van artikel 2, eerste lid, niet eerder het voorwerp geweest van de in dit dossier ingewonnen adviezen en afstemmingen. Een dergelijke aanpassing raakt aan de algemene opdrachtomschrijving van Het Facilitair Bedrijf en heeft daardoor een ruimere draagwijdte dan de voorliggende wijziging van artikel 4 die specifiek is toegespitst op de activiteiten als aankoopcentrale.

Ten slotte valt op te merken dat het huidige artikel 4 van het oprichtingsbesluit op heden al een ruimer klantenbereik kent dan de beschrijving in art. 2, erop gelet dat de lokale overheden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie reeds vermeld worden.

Daarom wordt voorgesteld om artikel 2 niet in het kader van dit wijzigingsbesluit aan te passen, maar om dit desgevallend in het kader van een grootschaligere herziening en na een nauwgezet onderzoek te wijzigen.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De wijziging van het oprichtingsbesluit heeft geen budgettaire impact voor de Vlaamse overheid.

B. ESR-TOETS

De wijziging van het oprichtingsbesluit heeft geen impact op de ESR-toets.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

De wijziging van het oprichtingsbesluit heeft impact op het personeel van de Vlaamse overheid.

Het structureel openstellen van raamovereenkomsten voor een breed toepassingsgebied brengt met zich mee dat de aankoopcentrale moet investeren in bijkomend personeel. Dit is ook reeds voorzien in de beleidsnota. Deze investering zal gedragen, worden door middel van de ontvangsten uit de kostendekkende vergoeding die Het Facilitair Bedrijf zal aanrekenen aan instanties die niet behoren tot de Vlaamse overheid.

Aangezien het hier gaat om een structurele dienstverlening en deze medewerkers, omwille van de efficiëntie en professionaliteit, voor de volledige dienstverlening van de aankoopcentrale ingezet worden, wenst Het Facilitair Bedrijf zo veel mogelijk met interne medewerkers te werken.

De impact op het personeelsbestand wordt voor 2026 ingeschat op een verhoging met 1,5 VTE van niveau A met 6 jaar anciënniteit. Het zal gaan om arbeidsovereenkomsten voor onbepaalde duur met dien verstande dat de loonkost intern wordt ondervangen of geneutraliseerd in het geval de kostendekkende vergoeding in de toekomst beëindigd of bijgestuurd wordt. Het betreft een tijdelijke netto-personeelsuitbreiding voor 3 kalenderjaren, die nadien door het Agentschap Facilitair Bedrijf geëvalueerd zal worden. De Minister van Bestuurszaken verleende hiervoor akkoord op 28 mei 2026. Voor bijkomende uitbreidingen zal jaarlijks het akkoord van de minister van Bestuurszaken gevraagd worden.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

De wijziging van het oprichtingsbesluit heeft potentieel impact op de lokale en provinciale besturen aangezien het oprichtingsbesluit werd aangevuld met de rechtspersonen waarin lokale besturen participeren. Lokale en provinciale besturen zijn reeds vervat in het klantenbereik van de aankoopcentrale van Het Facilitair Bedrijf dat gedefinieerd wordt in het bestaande oprichtingsbesluit. Enkel de formulering werd aangepast.

4. VERDER TRAJECT

Na de definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering wordt het besluit bekendgemaakt overeenkomstig de toepasselijke bekendmakingsregels.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar definitieve goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 11 juni 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap "agentschap Facilitair Bedrijf", wat betreft de uitbreiding van de mogelijkheid om als aankoopcentrale op te treden.

2° de Vlaamse minister bevoegd voor de overheidsopdrachten te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 11 juni 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap "agentschap Facilitair Bedrijf" te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij

Hilde CREVITS